

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Listei
obiectelor și mijloacelor financiare necesare pe anul 2016 întru
realizarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor
pentru anii 2011-2020”.

Proiectul hotărârii a fost elaborat întru executarea Legii bugetului pe anul 2017 nr.279 din 16 decembrie 2016, art.4 din Hotărârea Guvernului nr.626 din 20.08.2011 „Cu privire la aprobarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2011-2020”.

Programul este un document de bază pentru promovarea de către organele administrative publice a politicii unice de stat în domeniul protecției resurselor funciare și combaterea eroziunii solurilor.

Scopul acestuia constă în realizarea măsurilor de stopare a degradării și de sporire a fertilității solurilor prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului.

Conform Legii bugetului pe anul 2017 nr.279 din 16 decembrie 2016 sunt alocate 15 mil lei. Lista obiectelor prevede continuarea lucrărilor la obiectele prevăzute în HG nr. 978 din 16.08.2016, întru realizarea și implementarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.626 din 20.08.2011. Sursele alocate au fost distribuite doar la 27 obiecte cu stadiu avansat de construcție sau în stadiu de finalizare a lucrărilor pe etape din cele 108 obiecte incluse anterior în Listă la solicitările autorităților administrației publice și prin dispozițiile sau Hotărârile Guvernului și la 4 obiecte pentru elaborarea documentației de proiect.

Astfel, prin aprobarea hotărârii nominalizate vor fi continuate executarea lucrărilor de valorificare a terenurilor, iar 8 obiecte vor finalizate și înaintate spre protocolare la Comisia de finalizare și dare în exploatare, constituită prin ordinul Agenției.

În urma valorificării celor 15 mil lei vor fi efectuate următoarele lucrări:

a) vor fi desecate și incluse în circuitul agricol cca 60 ha terenuri supraumede;

b) construite 6 iazuri antierozionale și excavate cu oglinda apei de 102 ha, care vor proteja unele localități de inundații și vor permite irigarea a circa 1000 ha terenuri agricole;

c) vor fi curățate 6 km canale de desecare, albiile râurilor mici-3,3 km, care vor reduce nivelul apelor subterane și, ca rezultat, vor proteja terenurile agricole de înmlăștinire;

d) vor fi protejate contra eroziunii 440 ha terenuri agricole, contra inundațiilor - 605 ha.

Impactul economic și social: Executarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și protecția solurilor inclusiv pentru combaterea eroziunii solului și de stopare a alunecărilor de teren va micșora treptat pierderile de pe suprafața

terestră a carităților imense de sol fertil ale folosințelor funciare aflate în imediata apropiere sau chiar în localitățile afectate. Astfel, se va ameliora starea ecologică pe terenurile date, se va îmbunătăți calitatea apelor de suprafață și subterane, se va majora volumul producției agricole în urma intervenției la amenajarea corespunzătoare a terenului.

La fel, proiectul hotărîrii Guvernului prevede actualizarea grafică a arealurilor de sol după reindexare și recalcularea notelor de bonitate a solurilor pentru $\approx 65-70$ UAT anual în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 1261 din 16 noiembrie 2004 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar general (reindexarea solurilor în conformitate cu clasificatorul nou), Hotărîrea Guvernului Nr. 1001 din 10 decembrie 2014, Concepția Sistemului Informațional „Registrul Solurilor Republicii Moldova” și Hotărîrea Guvernului nr. 890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018 (cap. H. „Dezvoltarea agriculturii moderne”, pct. 4.1).

În procesul creării datelor textuale și geospațiale în format vector despre solurile Republicii Moldova, substituind datele păstrate în format analogic, se obține componenta cea mai principală a unui sistem informațional – baza de date.

Astfel, materialele cartografice existente despre solurile la scara 1:10000 în format analogic scanate și georeferențiate pentru întreg teritoriul Republicii urmează a fi transferate în alt format prin următoarele acțiuni:

- a) pregătirea structurii fișierilor și cataloagelor;
- b) vectorizarea hărților pedologice scanate și introducerea informației atributive;
- c) depunerea profilurilor de sol și introducerea informației atributive;
- d) reindexarea listei solurilor conform clasificatorului în vigoare;
- e) modificarea grafică a arealurilor de sol după reindexare;
- f) analiza și corectarea corespunderii hotarelor contururilor pedologice cu materialele ortofoto și modelul digital al terenului;
- g) îmbinarea contururilor pedologice la hotar cu UAT limitrofe;
- h) corectarea necorespunderilor topologice;
- i) pregătirea versiunii electronice a lucrărilor îndeplinite;
- j) controlul și recepția lucrărilor;
- k) integrarea datelor în sistem informațional „Registrul Solurilor Republicii Moldova”.

Impactul economic și social: Crearea bazei de date va constitui baza pentru:

a) Gestionarea adecvată și bine argumentată a resurselor de sol, orientată spre utilizarea eficientă și protejarea solurilor în calitate de obiect natural multifuncțional și mijloc important de producție în agricultură;

b) Ameliorarea solurilor degradate și optimizarea folosirii fondului funciar ca urmare a acumulării datelor și informației detaliate privind solurile, în special

pentru monitorizarea continuă a celor degradate și prevenirea efectelor, fiind deopotrivă importante și datele privind fertilitatea, precum și parametri fizico-chimici ai acestora;

c) Armonizarea progresivă a activităților de monitorizare a solului și indicatori privind solul relevanți pentru elaborarea politicilor;

d) O mai bună integrare a protecției solului în diferite politici.

Iar specificul acțiunilor planificate corespund cu prioritățile și obiectivele strategice în politica statului, instituite în cadrul Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2014-2016, privind protejarea, îmbunătățirea și reabilitarea calității mediului, protecția sănătății umane, utilizarea durabilă a resurselor naturale, precum și în prevederile privind societatea informațională, care vizează promovarea dezvoltării societății informaționale în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor prin punerea la dispoziție la scară largă a tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și prin îmbunătățirea calității serviciilor la prețuri rezonabile.

De asemenea proiectul hotărârii Guvernului prevede efectuarea cercetărilor și studierii procesului de fertilizare organică pentru aplicarea tehnologiilor conservative de lucrare a solurilor întru ecologizarea producerii agricole, inclusiv carne, lapte.

Majoritatea solurilor utilizate în agricultură sunt destructurate prin dehumificare și tasare. Agricultură practică la cernoziomuri poate fi durabilă, sustenabilă sau viabilă numai în condițiile unui bilanț neutru sau pozitiv al humusului. Cernoziomurile, cota cărora constituie 70 % din învelișul de sol, datorită exploatării îndelungate, fără respectarea asolamentelor, tehnologiilor de cultivare a plantelor etc., au degradat, în deosebi prin dehumificare, secătuire în elemente nutritive, destructurare și compactare secundară. Cea mai efectivă măsură de stopare a degradării lor și de sporire a fertilității este fertilizarea organică.

Totodată, la fermele de porcine și bovine este problema utilizării dejecțiilor lichide și solide. Acțiunea respectivă este precedată de studiul agrochimic al solului (pașaportizarea câmpurilor) și elaborarea cartogramelor de optimizare a nutriției minerale prin aplicarea îngrășămintelor organice. Introducerea îngrășămintelor organice va fi efectuată în formă solidă și lichidă folosind tehnica agricolă (tractoare, cisternele și remorci pentru transportare și împrăștiere).

Astfel, prin acțiunile enunțate apare necesitatea cercetării și testării solului la aplicarea unor tehnologii conservative pentru elaborarea unui îndrumar metodologic, care va fi elaborat în 2019, ca urmare a investigațiilor de către I.P. IAPS "Nicolae DIMO" și a executantului de lucrări Î.S. PSÎF a câte 10 ha convenționali pe zonele nord, centru și sud.

Agrumentarea economico-financiară: La lucrările descrise în p. 89 și 90 incluse în proiectul enunțat, calculele au fost elaborate pentru IPAPS Dimo de către Institutul Național de Cercetări Economice pentru diferite tipuri de cartare

agrochimică la care instituția se condice de ani în șir. Astfel, urmare a documentației referitor la tarife, volumul lucrărilor care necesită a fi executat, precum și costul unităților pentru fiecare hectar separat au fost calculate cifrele respective incluse în proiectul actului normativ, care au fost coordonate cu Ministerul Finanțelor.

Impactul economic și social: Rezultatele obținute vor contribui la sporirea fertilității solurilor, respectiv majorarea recoltelor culturilor agricole, respectiv eficientizarea producerii la culturile de câmp. De asemenea, evident avem ecologizarea producerilor la culturile de câmp și în zootehnie prin utilizarea deșeurilor organice. Respectiv, activitatea rurală devine mai atractivă, ce contribuie la menținerea forței de muncă în cadrul rural și stoparea migrației.

Sarcini specifice: În cadrul lucrărilor se preconizează prestarea serviciilor prin testare și elaborare a cartogramelor de încorporare pentru deținătorii de teren efectuată de către I.P. IAPS "Nicolae DIMO". Astfel, urmare a acestor cercetări și pentru definitivarea unui clasicator universal, va fi elaborată o instrucțiune privind executarea cercetărilor pedologice la diferite scări, întru executarea ordinului nr. 224/2016 privind elaborarea mecanismelor privind executarea cercetărilor pedologice elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

În concluzie, este de menționat că actualmente Lista obiectelor și mijloacelor financiare necesare pentru valorificarea terenurilor se aprobă anual de Guvern, a căror costuri de deviz depășesc 396 mln.lei. Pentru finisarea obiectelor este necesar circa 260,0 mln.lei, iar pentru anul 2017, prin executarea Legii bugetului pe anul 2017 nr.279 din 16 decembrie 2016, este planificat doar 15,0 mln.lei. Astfel, suspendarea lucrărilor vor aduce la prejudicii enorme, deoarece starea obiectelor degradează, construcțiile hidrotehnice se distrug, canalele de desecare se înnămolesc, se intensifică alunecările de teren, iar pentru restabilirea acestora vor fi necesare cheltuieli suplimentare.

Proiectul de hotărâre a Guvernului „Lista obiectelor și mijloacelor financiare necesare pe anul 2017 întru realizarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2011-2020” este coordonat în modul stabilit cu Ministerul Economiei(Agenția Proprietății Publice), Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Moldsilva și Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI (copia avizelor se anexează), majoritatea obiecțiilor și propunerilor înaintate au fost luate în considerație, iar divergențele apărute sînt reglementate în tabelul de divergențe, anexat la proiect.

Proiectul și Programul este plasat pe situl Agenției: www.arfc.gov.md, în rubrica: Transparența decizională - proiecte de acte legislative și normative.

Director general

Anatolie GHILAȘ

Ex. Viorel Lupu-Gorița 881264
Coordonat A. Negrescu
Albina Nazarciuc

